

Výroční zpráva 2019

Výroční zpráva - 04/05/2020

Úvod Emily O'Reillyová, evropská veřejná ochránkyně práv. © picture alliance/Philipp von Ditfurth

Je mi velkým potěšením představit vám činnost úřadu evropského veřejného ochránce práv v roce 2019, která je popsána v této výroční zprávě.

Základem činnosti úřadu evropského veřejného ochránce práv je i nadále vyřizování stížností. V roce 2019 jsme opět obdrželi vysoký počet stížností od veřejnosti, občanských společností, podniků a sdělovacích prostředků. Jsem přesvědčena, že by tato skutečnost neměla být považována za znak toho, že je správa EU vykonávána nedostatečně, ale naopak že jde o důsledek neustále rostoucího povědomí o činnosti, kterou můj úřad vykonává, a o pozitivních výsledcích, kterých můžeme dosáhnout.

Účinnost institucí veřejných ochránců práv závisí na tom, zda mají konstruktivní vztahy s organizacemi, jejichž činnost přezkoumávají. Proto vítám pokračující spolupráci s orgány, institucemi a jinými subjekty EU.

Zejména bych ráda ocenila setrvalou podporu a konstruktivní vztah s Evropským parlamentem a Petičním výborem. V lednu 2019 Parlament velkou většinou podpořil zvláštní zprávu týkající se odpovědnosti Rady a transparentnosti postupů v souvislosti s přijímáním právních předpisů.

Jak jsem již uvedla, jsem přesvědčena, že jde o klíčovou otázku pro zajištění důvěryhodnosti EU. Zajištění větší transparentnosti procesu tvorby právních předpisů může pomoci vyvrátit pověry, že vnitrostátní vlády či členské státy pouze „přebírají“ právní předpisy z Bruselu.

Ačkoliv Rada dosud neprovedla doporučení stanovená v této zvláštní zprávě, sílí v řadách vlád členských států podpora větší transparentnosti týkající se činnosti legislativních útvarů Rady.

Na základě této iniciativy jsem rovněž zahájila řadu konkrétnějších šetření týkajících se procesu tvorby politik a právních předpisů EU. Tato šetření se zabývala mimo jiné těmito tématy: jak Euroskupina zachází s dokumenty popisujícími její činnost a zda jsou tyto dokumenty dostupné veřejnosti; nedostatečná transparentnost každoročních rozhodnutí o kvótách odlovu ze strany vlád členských států v Radě; a neschopnost zajistit přístup veřejnosti k postojům vnitrostátních orgánů k riziku, které představují pesticidy pro včelstva, v rámci výboru EU, který je příslušný k vydávání těchto rozhodnutí.

I nadále jsme dosahovali pokroku při zvyšování účinnosti postupu vyřizování stížností ze strany úřadu. Průměrná doba šetření se zkrátila a „zrychlený postup“ u žádostí o přístup k

dokumentům přinesl stěžovatelům dobré výsledky.

V dubnu jsme uspořádali výroční konferenci Evropské sítě veřejných ochránců práv. Konference se konala v prostorách Evropského parlamentu, a protože bylo před volbami do Evropského parlamentu, hlavním tématem bylo, jak posílit účast občanů na demokratickém procesu.

V červnu mi bylo velkým potěšením představit vítěze druhého ročníku ceny za řádnou správu. Na ocenění bylo nominováno 54 inspirativních projektů, a to jak hlavními orgány EU, tak i řadou agentur a jiných subjektů. Hlavní cena za řádnou správu byla udělena týmům Evropské komise, které vypracovaly iniciativu EU na omezení znečištění plasty a zvýšily povědomí o tomto problému.

To je jen výřez z činností mého úřadu v roce 2019, které tato zpráva podrobněji popisuje. Jedná se také o poslední zprávu mého prvního funkčního období jako veřejné ochránkyně práv. Je mi ctí, že mě Evropský parlament v prosinci zvolil do druhého funkčního období.

V roce 2020 vytyčím strategii pro své druhé funkční období na pozici veřejné ochránkyně práv. Hlavní témata však zůstanou stejná: pokračovat v poskytování služeb evropským občanům a zajišťovat, aby orgány EU při výkonu své činnosti dodržovaly nejpřísnější správní normy, které prosazují transparentnost a etický přístup.

Emily O'Reillyová
1. Rok 2019 v souhrnu
Leden

Evropský parlament podporuje návrhy veřejné ochránkyně práv týkající se legislativní transparentnosti Rady

Únor

Veřejná ochránkyně práv chválí EU za transparentnost v rámci brexitu

Březen

Veřejná ochránkyně práv předkládá návrh, jak zlepšit provádění pravidel otáčivých dveří ze strany orgánů EU

Duben

Konference Evropské sítě veřejných ochránců práv v Bruselu

Květen

Výroční tisková konference – zaostřeno na transparentnost procesu rozhodování členských států

Červen

Cena za řádnou správu udělena Evropské komisi za její strategii ke snížení znečištění plasty

Červenec

Rozhodnutí o tom, jak Evropská agentura pro léčivé přípravky postupuje v případě schůzí s farmaceutickými společnostmi

Srpen

Evropská služba pro vnější činnost souhlasila, že poskytne větší přístup k informacím o poradním orgánu Global Tech Panel

Září

Výroční zpráva za rok 2018 předložena Petičnímu výboru Evropského parlamentu

Říjen

Veřejná ochránkyně práv žádá Radu o aktivní transparentnost ohledně dokumentů týkajících se stanovování každoročních kvót odlovu

Listopad

Veřejná ochránkyně práv vystoupila s projevem na konferenci u příležitosti 10. výročí Listiny základních práv EU

Prosinec

Volba evropského veřejného ochránce práv

2. Klíčová témata

Evropská veřejná ochránkyně práv pomáhá veřejnosti při styku s orgány, institucemi a jinými subjekty EU. Mezi problémy, které vyvstávají, patří například nedostatečná transparentnost při rozhodování nebo odmítnutí přístupu k dokumentům, porušení základních práv či smluvní záležitosti.

2.1 Odpovědnost v rozhodovacím procesu EU

Aby evropští občané mohli řádně uplatňovat své demokratické právo podílet se na rozhodovacím procesu EU a aby zúčastněné orgány za ně nesly zodpovědnost, musí být všechna tato projednávání legislativních aktů dostatečně transparentní.

Veřejná ochránkyně práv poskytla řadu doporučení Radě Evropské unie ke zvýšení

transparentnosti svého legislativního postupu. Evropský parlament návrhy veřejné ochránčyně práv na začátku roku 2019 podpořil převážnou většinou. Šetření a jeho podpora vyvolaly další úvahy o transparentnosti v Radě. Deset členských států se chopilo vedení a podpořilo institucionální legislativní databázi a současně navrhlo, aby byly aktualizovány pokyny k označování dokumentů jakožto dokumentů s omezeným přístupem veřejnosti a aby byl iniciativně zveřejňován výsledek jednání o návrzích právních předpisů. Veřejná ochránčyně práv uvítala neformální dokument a upozornila, že „*je důležité uznat souvislost mezi nedostatečným porozuměním na straně občanů a jejich angažovaností na straně jedné a odpovídajícím nedostatkem důvěry na straně druhé, který je hybnou silou protiunijní kultury*“.

European Ombudsman

Risk assessment of pesticides on bees - public access to Member State positions: we have received over 400 messages in support of our inquiry.

We appreciate the encouragement!

Following reply from @EU_Commission , we are considering next steps.

<https://europa.eu/!mN68Xq>

Hodnocení rizik, která představují pesticidy pro včelstva – přístup veřejnosti k postojům členských států: obdrželi jsme více než 400 zpráv na podporu našeho šetření. Vážíme si, že nás povzbuzujete. V návaznosti na odpověď Komise zvažujeme další kroky.

To, jak vnitrostátní vlády přijímají rozhodnutí v Bruselu, bylo předmětem zájmu několika dalších šetření veřejné ochránčyně práv. V návaznosti na stížnost ze strany francouzské organizace občanské společnosti POLLINIS požádala veřejná ochránčyně práv Komisi, aby zpřístupnila postoje členských států k pokynům pro hodnocení rizika, které představují pesticidy pro včelstva. Evropský úřad pro bezpečnost potravin sestavil tyto pokyny v roce 2013, ale stále nebyly přijaty kvůli neshodám mezi vnitrostátními orgány. Veřejná ochránčyně práv upozornila na to, že poskytnutí širšího přístupu k těmto dokumentům je nezbytné k tomu, aby bylo zajištěno, že evropští občané budou moci vykonávat svá práva na účast na demokratickém procesu EU, která vyplývají ze Smlouvy. Komise odmítla řídit se doporučením veřejné ochránčyně práv, ale uvedla, že bude i nadále přemýšlet o tom, jak zajistit větší transparentnost těchto rozhodnutí. Veřejná ochránčyně práv případ uzavřela a potvrdila svůj závěr o nesprávném úředním postupu. Uvedla rovněž, že bude i nadále bedlivě monitorovat pokrok.

European Ombudsman

@mariofcenteno agrees to improve #Eurogroup #transparency after our request.

We welcome that he will make public:

- agendas well ahead of meetings

- more info in summing-up notes
- Euro Working Group meeting dates
- ...

More: <https://europa.eu/!GU99mp>

Předseda Euroskupiny Mário Centeno souhlasí se zvýšením transparentnosti ve své instituci v návaznosti na naši žádost.

Vítáme, že zpřístupní veřejnosti: pořady jednání ve značném předstihu před samotnými jednáními, více informací ve shrnutích, data konání jednání pracovní skupiny pro Euroskupinu...

Na základě stížnosti předložené nevládní organizací ClientEarth veřejná ochránkyně práv požádala Radu, aby zpřístupnila veřejnosti dokumenty týkající se každoročních rozhodnutí členských států ohledně kvót odlovu. Tato rozhodnutí stanoví celkové přípustné odlovy (TAC) některých populací ryb v severovýchodním Atlantiku. Ve svém posouzení případu veřejná ochránkyně práv napsala, že k zajištění odpovědnosti „*je zásadní, aby veřejnost měla přístup k různým možnostem a postojům, které se projednávají*“.

V polovině roku 2019 veřejná ochránkyně práv obrátila pozornost k subjektům, které připravují schůze Euroskupiny, na nichž se scházejí ministři financí eurozóny. Požádala předsedu Euroskupiny Mária Centena, aby zaujal ambicióznější přístup k transparentnosti pracovní skupiny pro Euroskupinu. V návaznosti na tuto žádost ministři financí eurozóny souhlasili, že návrhy pořadu jednání Euroskupiny budou zveřejněny ve větším předstihu než dříve a že dopis shrnující jednání bude uvádět více podrobností.

Rovněž souhlasili s tím, že budou zveřejněna data jednání pracovní skupiny pro Euroskupinu a že na jejich webové stránce bude poskytováno více informací o tom, čemu se pracovní skupina věnuje.

Součástí úlohy veřejného ochránce práv je zajistit, aby byly dodržovány normy a aby byly skutečně naplňovány závazky veřejné správy ke zlepšení v rámci oblastí jejich činnosti. Toho lze dosáhnout prostřednictvím šetření na základě stížností nebo může veřejná ochránkyně práv jednat z vlastní iniciativy za účelem následné kontroly dřívějších šetření.

Jeden takový příklad této činnosti veřejné ochránkyně práv se týká skupin odborníků, kteří poskytují odborné poradenství Komisi v různých politických oblastech. V roce 2017 provedla veřejná ochránkyně práv rozsáhlou analýzu systému Komise týkajícího se skupin odborníků, která měla za následek významná zlepšení v oblasti transparentnosti. Veřejná ochránkyně práv však následně obdržela stížnost týkající se informací zpřístupněných Komisí o Výboru pro program „jako kdyby“ pro obranný výzkum, jenž Komisi poskytuje poradenství ohledně výzkumu v oblasti obrany. Stěžovatel, nezávislá organizace s názvem Vredesactie, napadl to,

že Komise nezpřístupnila některé důležité informace o skupině, jako jsou zápisy z jednání a připomínky účastníků na předchozích schůzích. V souvislosti se šetřením veřejné ochránkyně práv Komise aktualizovala rejstřík doplněním pořadů jednání a zápisů z jednání a zavázala se v budoucnu předcházet zpožděním. Rovněž souhlasila, že posoudí, které podkladové dokumenty může v rejstříku zveřejnit.

European Commission

Transparency in the #Brexit negotiations is one of our priorities.

@EUombudsman has commended our work including the publication of 100+ negotiating documents, making @MichelBarnier's calendar publicly available, and meeting only registered lobbyists.

<https://ombudsman.europa.eu/en/press-release/en/109859...>

Transparentnost ve vyjednávání o brexitu je jednou z našich priorit. Evropská veřejná ochránkyně práv pochválila naši činnost, včetně zveřejnění více než 100 dokumentů z jednání, zpřístupnění kalendáře Michela Barniera veřejnosti a schůzí pouze s registrovanými lobbisty.

Veřejná ochránkyně práv uzavřela dvouletou iniciativu zaměřenou na sledování vyjednávání o brexitu tím, že pochválila obecně vysokou úroveň transparentnosti. Vyzvala Komisi a Radu, aby tyto standardy zachovaly i v případě veškerých budoucích jednání o vztazích mezi EU a Spojeným královstvím. K pozitivním krokům ze strany pracovní skupiny pro brexit v rámci Komise patří zveřejnění více než 100 dokumentů z jednání, zpřístupnění kalendáře hlavního vyjednávatele veřejnosti a pořádání schůzí pouze s registrovanými lobbisty. Pracovní skupina měla transparentní pracovní postup, který stanovila Evropská rada.

2.2 Transparentnost lobbingu

V rozsáhlé analýze toho, jak Evropská komise provádí svá pravidla otáčivých dveří, veřejná ochránkyně práv dospěla k závěru, že v některých klíčových ohledech jsou pravidla nedostatečná. Učinila proto řadu návrhů k zajištění systematičtějšího a účinnějšího přístupu k tomu, jak se vypořádat se situací, kdy někdejší zaměstnanci přecházejí do soukromého sektoru nebo kdy lidé ze soukromého sektoru přecházejí do Komise. Cílem veřejné ochránkyně práv je zabránit situacím, kdy lobbují bývalí kolegové, nebo nevhodnému přístupu k důvěrným informacím. Komise se zavázala, že řadu návrhů veřejné ochránkyně práv zavede do praxe. Mezi tyto návrhy patřila žádost, aby osoby, které odcházejí do soukromého sektoru, poskytovaly více informací o organizaci, do které odcházejí, a více podrobností o povaze jejich nového zaměstnání.

Aidan O'Sullivan

In 2015 @EUombudsman urged @JunckerEU for more transparency on assessments of new

Commissioner jobs. Today it was implemented for first time...

<https://ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/60612>

V roce 2015 evropská veřejná ochránkyně práv naléhavě vyzvala předsedu Evropské komise Jeana-Clauda Junckera k větší transparentnosti při posuzování pracovních pozic nových komisařů. Dnes bylo toto opatření poprvé provedeno.

Veřejná ochránkyně práv se rovněž zabývala transparentností „poradních institucí“, které ovlivňují vývoj politiky EU. Šetření se týkalo skupiny osobností, která byla zřízena Komisí, aby pomohla poradenstvím, jak může EU podporovat výzkum související se společnou bezpečnostní a obrannou politikou. Nevládní organizace Evropská síť proti obchodu se zbraněmi podala veřejné ochránkyni práv stížnost na nedostatečnou transparentnost u skupiny osobností. Veřejná ochránkyně práv konstatovala, že vzhledem k účelu skupiny je třeba uplatnit tytéž standardy transparentnosti jako u běžných „skupin odborníků“, které radí Komisi v politických otázkách. Komise reagovala vstřícně a zavázala se zveřejňovat pořady jednání, zápisy ze schůzí a příspěvky účastníků z předchozích schůzí skupiny a dále slíbila, že u všech budoucích takovýchto skupin uplatní tytéž normy transparentnosti jako u skupin odborníků.

V návaznosti na šetření na základě stížnosti požádala veřejná ochránkyně práv generální sekretariát Rady EU, aby vedl úplný rejstřík veškerých schůzí mezi lobbisty a předsedou Evropské rady a/nebo členy jeho kanceláře. Rovněž uvedla, že členové kancelář předsedy by se měli scházet pouze s těmi zástupci zájmových skupin, kteří jsou registrováni v rejstříku transparentnosti, a navštěvovat akce pouze těchto registrovaných zástupců.

European Ombudsman

We welcome @eucopresident publication of meetings with lobbyists, however next #EUCO President should also publish their cabinet's meetings with lobbyists
<https://europa.eu/!Yx74PC>

Vítáme, že předseda Evropské rady zveřejnil schůze s lobbisty, příští předseda Evropské rady by měl rovněž zveřejnit schůzky s lobbisty, kterých se zúčastnili členové jeho kanceláře.

2.3 Přístup k dokumentům

Největší podíl šetření se stejně jako i v několika minulých letech týkal transparentnosti, včetně případů přístupu k dokumentům. Tito stěžovatelé žádají o nejrůznější dokumenty: od zápisů ze schůzí po právní stanoviska a přípravné dokumenty. Při provádění těchto šetření veřejná ochránkyně práv zohledňuje, zda existuje převažující veřejný zájem na udělení přístupu veřejnosti nebo zda převažují jiné faktory, například pokud dokumenty souvisí s probíhajícím vyšetřováním ze strany některého orgánu.

Jistý člen akademické obce si stěžoval veřejné ochránkyni práv poté, co mu Evropský orgán

pro cenné papíry a trhy (ESMA) odepřel přístup k některým dokumentům týkajícím se schůzí se zástupci odvětví, kterých se orgán zúčastnil a které se týkaly jednoho konkrétního tématu. Veřejná ochránkyně práv věc prozkoumala a dospěla k závěru, že orgán ESMA vedl o těchto schůzích interní poznámky, jejichž zpřístupnění mělo být zváženo. Orgán ESMA následně částečně zpřístupnil osm dokumentů. Veřejná ochránkyně práv požádala, aby v budoucnu orgán ESMA uvedl, zda jeho on-line knihovna informací pro veřejnost obsahuje podrobné záznamy o schůzích orgánu s lobbisty.

Jiný případ se týkal dokumentů souvisejících se schůzemi komisařky pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost žen a mužů s lobbisty. Poté, co Komise během šesti měsíců na tuto žádost neodpověděla, obrátil se stěžovatel na veřejnou ochránkyni práv. Poté, co veřejná ochránkyně práv zahájila šetření, Komise poskytla částečný přístup k dokumentům, díky čemuž mohla veřejná ochránkyně práv případ uzavřít.

V řadě dalších šetření veřejná ochránkyně práv konstatovala, že by měl být poskytnut veřejnosti přístup k požadovaným dokumentům. Patřila mezi ně právní stanoviska Komise ke zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce, zpráva Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) – v držení Evropské investiční banky (EIB) – o tom, jak byly využity peníze půjčené německému výrobcí automobilů Volkswagen k výrobě zařízení, která vedla k zavádějícím výsledkům při zkouškách emisí, dokumenty Evropského parlamentu o přezkumu seznamu nákladů, které mohou být hrazeny z příspěvků poslancům Evropského parlamentu.

2.4 Základní práva

Veřejná ochránkyně práv pravidelně dostává stížnosti týkající se základních práv, jako je rovnost, zásada nediskriminace a právo být slyšen.

Veřejná ochránkyně práv se zabývala případem týkajícím se toho, jak tlumočníci a vedoucí pohovoru Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) provádějí pohovory s uchazeči o azyl. Stěžovatel, nevládní organizace Advocates Abroad, poukázal na závažné pochybnosti týkající se konkrétního pohovoru s žadatelem o azyl, který byl následně deportován. Úřad EASO uznal, že vedoucí pohovoru použil nevhodnou strategii dotazování a že byly problémy s tlumočnickem.

Následně úřad EASO uvedl, že zřídí mechanismus pro podávání a vyřizování stížností. Tento krok veřejná ochránkyně práv uvítala a konstatovala, že tento mechanismus by měl být zaveden co nejdříve. Aby však bylo možné zamezit podobným problémům v budoucnu, veřejná ochránkyně práv požádala úřad EASO, aby neprodleně a systematicky informoval vnitrostátní orgány, jakmile zjistí, že při pohovorech se žadateli o azyl došlo k významným chybám.

Jiný případ se týkal toho, jak Evropská komise vyřídila stížnost na možné porušení směrnice o rasové rovnosti ze strany Itálie a ohledně podmínek bydlení Romů. Stěžovatel, organizace Amnesty International, na tuto záležitost upozornil Komisi v roce 2012. Komise následně

zahájila řízení „EU Pilot“, aby věc prošetřila. Po téměř šesti letech Komise stále nepřijala rozhodnutí, zda zahájí oficiální řízení o nesplnění povinnosti proti Itálii – toto zpoždění pak přimělo nevládní organizaci, aby problém předložila veřejné ochránkyni práv. Veřejná ochránkyně práv konstatovala, že zpoždění nebylo neodůvodněné, ale naléhavě vyzvala Komisi, aby zaujala k dané věci co nejdříve postoj.

Na základě informací od zaměstnanců veřejná ochránkyně práv napsala Parlamentu, Radě a Komisi a požádala je, aby ji informovaly o svých interních politikách týkajících se práv na čerpání dovolené, pokud jde o zaměstnance, kteří se stali rodiči na základě surogačního mateřství. Cílem iniciativy bylo pomoci orgánům EU ochránit nejlepší zájmy dětí v jejich personálních politikách. Zaměstnanci, kteří se obrátili veřejnou ochránkyni práv, upozornili na nejednotnost přístupu jednotlivých orgánů EU v oblasti práva na čerpání dovolené, pokud jde o zaměstnance, kteří se stali rodiči na základě surogačního mateřství.

Dan Merly-Sobovitz

Thank you @EUombudsman for taking a moral stance on equality of #LGBT & #surrogacy children. Unfortunately this Strategic Investigation is too late for my children but I hope it will pave the way for future #RainbowFamilies #LovesLove

Děkujeme vám, evropská veřejná ochránkyně práv, za to, že jste zaujala morální postoj k otázce rovnosti osob LGBT a dětí porozených náhradními matkami. Bohužel toto strategické šetření přišlo příliš pozdě pro moje děti, ale doufám, že vydláždí cestu pro budoucnost.

Komise odpověděla, že od roku 2012 je jejím standardním postupem poskytnout na základě individuálního posouzení 20týdenní dovolenou, tedy stejnou dovolenou, jaká se poskytuje zaměstnancům, kteří se stali rodiči prostřednictvím adopce. Uvedla, že má v úmyslu z této praxe formálně učinit normu. Rada odpověděla, že se bude řídit postupem Komise, zatímco Parlament uvedl, že je připraven zapojit se do interinstitucionálního dialogu s cílem nalézt společný přístup k této záležitosti.

V důsledku dalšího šetření Komise změnila svou praxi týkající se posuzování akademických kvalifikací. Ke změně došlo v návaznosti na stížnost týkající se rozhodnutí Komise zamítnout žádost o stáž, protože daná osoba získala bakalářský diplom za dva roky namísto tří. Ještě v době, kdy probíhalo šetření, Komise připustila stěžovatele do výběrového řízení a nyní přijímá i žadatele, kteří získali standardní bakalářský diplom za méně než tři roky.

European Ombudsman

@EU_Commission changed its practice for assessing academic qualifications of #EUtrainees .

Do you have a three-year degree obtained in less than three years? You are now eligible to apply!

Read more about @EUombudsman's decision here: <https://europa.eu/!gu43Yu>

Evropská komise změnila svou praxi v oblasti hodnocení akademických kvalifikací žadatelů o stáž.

Získali jste diplom za tříleté studium za méně než tři roky? Nyní jste způsobilí k podání přihlášky!

2.5 Etické otázky

Veřejná správa EU zavedla řadu pravidel, která mají zabránit střetům zájmů a jinému porušování etických zásad. Úlohou veřejného ochránce práv je zajistit, aby byla pravidla prováděna, a také pomáhat orgánům předcházet vzniku dojmů, že mohlo dojít k překročení etických norem.

Nevládní organizace foodwatch si stěžovala veřejné ochránkyni práv na to, že rumunské předsednictví EU sponzorovala soukromá společnost. Veřejná ochránkyně práv požádala Radu, aby zvážila změnu pokynů členskými státy, které předsedají EU, s cílem vyřešit otázku soukromého sponzorování.

Na základě šetření týkajícího se skutečnosti, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) zamítl udělit veřejný přístup k prohlášením o střetu zájmů svých zaměstnanců na úrovni středního managementu, přijal úřad EFSA novou politiku týkající se transparentnosti. Podle této revidované politiky se prohlášení o střetu zájmů celého provozního vedení zpřístupňují veřejnosti. Úřad EFSA rovněž vyhověl žádosti veřejné ochránkyně práv a zveřejnil i prohlášení o střetu zájmů hlavního vědeckého pracovníka, hlavního vědeckého koordinátora a hlavního politického poradce. Veřejná ochránkyně práv s potěšením konstatovala, že úřad EFSA rovněž zavedl vhodný systém pro zpracovávání žádostí o přístup k dokumentům.

Veřejná ochránkyně práv potvrdila svůj závěr, že proces vedoucí ke jmenování nejvyššího úředníka Komise byl zatížen čtyřmi případy nesprávného úředního postupu. Požádala Komisi, aby zavedla zvláštní postup pro jmenování generálního tajemníka s cílem předejít tomu, aby se podobná situace opakovala. Součástí tohoto postupu by mělo být zveřejnění oznámení výběrového řízení na volné pracovní místo a zařazení jmenování na pořad každotýdenní schůze komisařů v dostatečném předstihu, aby bylo možné jmenování náležitě projednat. Ke konci roku 2019 Komise vyhověla doporučením veřejné ochránkyně práv a zahájila zvláštní postup jmenování do funkce generálního tajemníka, včetně oznámení výběrového řízení na volné pracovní místo a řádně vymezeného časového harmonogramu.

2.6 Agentury a jiné instituce EU

V průběhu let provedla veřejná ochránkyně práv několik šetření týkajících se Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA) v zájmu zvýšení transparentnosti, pokud jde o otázky týkající se veřejného zdraví. Tato šetření vedla k větší transparentnosti v oblastech, jako jsou

klinická hodnocení. Na základě dobré spolupráce s agenturou EMA veřejná ochránkyně práv zahájila šetření z vlastního podnětu týkající se toho, jak agentura EMA spolupracuje s farmaceutickými společnostmi, než požádají o registraci za účelem uvádění jejich léčivých přípravků na trh. Díky tomuto šetření, které rovněž zahrnovalo veřejnou konzultaci, agentura EMA zavedla opatření na zvýšení nezávislosti a objektivitu tohoto procesu. Agentura EMA souhlasila se zavedením rejstříku vědeckého poradenství týkajícího se léčivých přípravků v procesu registrace. Toto poradenství bude zveřejněno, jakmile bude léčivý přípravek schválen k prodeji v Evropě. Agentura EMA rovněž uvedla, že se v co největší možné míře vynasnaží, aby odborníci, kteří jsou významně zapojeni do poradenství farmaceutickým společnostem ve fázi před podáním žádosti o registraci, nevypracovávali návrh hodnotící zprávy agentury EMA pro nový léčivý přípravek.

The Consumer Voice

Great that @EMA agrees to make scientific advice on medicines more transparent & independent. To truly boost consumers' trust in medicines, reports about interactions between the EMA and pharma companies must go in to the details, as we've asked before (<http://bit.ly/2KR0NVe>)

Je skvělé, že Evropská agentura pro léčivé přípravky souhlasí s tím, že zajistí větší transparentnost a nezávislost vědeckého poradenství týkajícího se léčivých přípravků. Má-li se skutečně posílit důvěra spotřebitelů v léčivé přípravky, musí být zprávy o interakcích mezi agenturou EMA a farmaceutickými společnostmi podrobné, jak jsme ostatně žádali již dříve.

Jistá španělská společnost si stěžovala veřejné ochránkyni práv poté, co Agentura Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací (ENISA) neodpověděla na otázky, které jí tato společnost předložila při přípravě na nabídkové řízení za účelem uzavření smlouvy na uspořádání jisté akce, zatímco na otázky jiného účastníka řízení agentura ENISA odpověděla. Veřejná ochránkyně práv zjistila, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu, a doporučila agentuře ENISA, aby stěžovatele odškodnila za jeho čas a zdroje, které investoval do přípravy na nabídkové řízení. Agentura ENISA přijala návrh veřejné ochránkyně práv a nabídla společnosti „dobrovolnou“ platbu 2 500 EUR. Stěžovatel byl s výsledkem spokojen a veřejná ochránkyně práv případ uzavřela.

Evropské služby pro vnější činnost se týkala stížnost na to, že odmítla poskytnout plný přístup veřejnosti k dokumentům týkajícím se orgánu Global Tech Panel, což je panel, který sdružuje přední zástupce ze světa technologií, občanské společnosti a diplomacie v zájmu řešení celosvětových výzev. O přístup ke všem dokumentům souvisejícím s tímto panelem požádal investigativní novinář. Obrátil se na veřejnou ochránkyni práv poté, co mu ESVČ sice poskytla přístup ke čtyřem dokumentům, ale rozsáhlé pasáže těchto dokumentů začernila. ESVČ podnikla krok, který veřejná ochránkyně práv uvítala – souhlasila totiž se zpřístupněním větší části obsahu těchto dokumentů.

European Ombudsman

We welcome @EU_EEAS decision to grant an investigative journalist increased access to

#GlobalTechPanel documents, as a result of one of our inquiries.

<https://europa.eu/!MB76Rn>

Vítáme rozhodnutí Evropské služby pro vnější činnost udělit investigativnímu novináři větší přístup k dokumentům orgánu Global Tech Panel v návaznosti na jedno z našich šetření.

2.7 Zakázky a granty EU

Každý rok veřejná ochránkyně práv vyřizuje různé případy týkající se toho, jak Komise řídí projekty financované EU, a to obvykle na základě problémů po provedení auditů. Pokud na problém upozorní audit, má Komise povinnost vymáhat finanční prostředky. Někdy však kvůli nedorozumění nebo chybám v auditu nemusí být vymáhání finančních prostředků odůvodněné. Veřejný ochránce práv je ve vhodné pozici, aby pomohl v takových případech najít řešení, protože má pravomoc přezkoumávat všechny související dokumenty.

Jistá německá společnost se obrátila na veřejnou ochránkyni práv poté, co od ní Komise vymohla přibližně 100 000 EUR. V letech 2010 až 2014 se společnost účastnila projektu financovaného EU v Namibii, jehož cílem byl rozvíjet kapacitu namibijských vnitrostátních orgánů spravovat finanční prostředky a programy EU. Komise zpětně vymohla peníze poté, co audit uznal náklady spojené s personálem za nezpůsobilé, protože někteří zaměstnanci neměli správné kvalifikace a někteří pracovali o státních svátcích, což je v rozporu s namibijským právem. Veřejná ochránkyně práv poukázala na to, že ačkoliv se ve smlouvě doporučovalo, aby zaměstnanci měli uvedené kvalifikace, nejednalo se o podmínku. V návaznosti na zásah veřejné ochránkyně práv Komise vyplatila stěžovateli 97 461 EUR.

Další případ se týkal toho, jak Evropská komise postupovala v případě auditu výdajů nárokových v rámci tří projektů financovaných EU. Komise požádala stěžovatele, aby poskytl více důkazů, jimiž by podložil odůvodněnost nákladů na personál a jiné činnosti. Následně se rozhodla vymáhat náklady na personál, protože došla k závěru, že dodatečné dokumenty předložené stěžovatelem neuváděly dostatečně spolehlivé informace. Veřejná ochránkyně práv zjistila, že Komise jednala nepřiměřeně, když zamítla veškeré náklady na personál. Aby se předešlo opakování těchto incidentů v budoucnu, požádala Komisi, aby stanovila jednoznačný seznam dokumentů, které mohou sloužit jako důvěryhodné alternativní důkazy, pokud bude systém zaznamenávání pracovní doby používán organizací provádějící projekt nebo smlouvu následně shledán v auditu jako nespolehlivý.

Veřejný ochránce práv může také zkoumat problémy se zadávacími řízeními. Jeden případ se týkal zadávacího řízení na zakázku financovanou EU a spravovanou delegací EU v Bolívii. Delegace stěžovateli, německé poradenské společnosti, oznámila, že jí byla udělena zakázka, ale že nebude podepsána smlouva, dokud neuplyne povinná sedmidenní „odkladná“ lhůta. Stěžovateli bylo řečeno, že pokud informace obdržené během odkladné lhůty odůvodňují podrobnější přezkum nabídek, bude o tom neprodleně uvědomen. Po měsíci delegace stěžovatele informovala, že vybrala společnost, jejíž nabídka byla původně zamítnuta. Veřejná ochránkyně práv zjistila, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu, pokud jde o

to, jak delegace vyhodnotila nabídku, která byla původně zamítnuta. Zastávala však názor, že delegace měla informovat stěžovatele, že během odkladné lhůty obdržela informace od jiného účastníka řízení, které mohly mít dopad na udělení zakázky. Na žádost veřejné ochránčyně práv delegace sdělila, že po uplynutí odkladné lhůty odškodní stěžovatele za čas a zdroje vynaložené v souvislosti s přípravou podpůrných dokumentů pro nabídkové řízení.

2.8 Účast občanů na tvorbě politik EU

Veřejná ochránčyně práv trvá na právu občanů podílet se na demokratickém procesu EU, například účastí na veřejných konzultacích nebo zjišťování informací o politikách a právních předpisech. To mohou lidé činit pouze tehdy, pokud mají pocit, že veřejná správa EU pracuje i v jejich prospěch. Z toho vyplývá, že veřejnost by měla být schopna účinně komunikovat se správou EU ve 24 úředních jazycích EU.

Za tímto účelem veřejná ochránčyně práv vypracovala návrh pokynů o používání jazyků na webových stránkách orgánů EU, které vycházejí z 286 odpovědí na její veřejnou konzultaci v této věci. Pokyny byly zaslány řadě subjektů EU k připomínkování. Většina těchto subjektů pak odpověděla do konce roku. Cílem veřejné ochránčyně práv je finalizovat pokyny během první části roku 2020. Součástí pokynů jsou návrhy, aby orgány měly zvláštní jazykovou politiku, aby veřejnost mohla získat odpověď v témže úředním jazyku EU, ve kterém se na daný orgán písemně obrátila, a aby orgány, bude-li to možné, zvažily využívání strojového překladu.

European Ombudsman

Our multilingual staff is ready to help you in any of the EU's 24 languages. Happy European day of languages!

Naši mnohojazyční zaměstnanci jsou připraveni vám pomoci ve kterémkoliv z 24 jazyků EU. Veselý evropský den jazyků!

Veřejná ochránčyně práv také využila šetření na základě stížnosti k tomu, aby prosazovala cíl, jenž spočívá v zajištění, že budou úřední jazyky EU používány orgány v co největším rozsahu. Jistý malý podnik ve Francii si stěžoval veřejné ochránčyni práv, že webové stránky Komise o „nových potravinách“ – druzích potravin, které se vyrábějí novými metodami – byly pouze v angličtině. Během šetření veřejné ochránčyně práv Komise zahájila překlad informací o postupu povolování nových potravin do více jazyků. Webové stránky byly také přepracovány, aby obsahovaly informaci, že žádosti je možné předložit ve kterémkoliv jazyce EU.

3. Komunikace a spolupráce

3.1 Komunikace

Evropská veřejná ochránčyně práv Emily O'Reillyová natočila video, ve kterém vybízí občany, aby volili ve volbách do Evropského parlamentu v květnu 2019.

Úřad veřejného ochránce práv v roce 2019 posílil svou komunikaci tím, že využil domovskou stránku evropského veřejného ochránce práv k upozornění na úspěšná šetření. Titulní příběh

na webových stránkách se pravidelně aktualizuje, aby uváděl aktuální informace o daném šetření veřejné ochránčyně práv. Díky tomu získává veřejnost snadno srozumitelné informace o činnostech veřejné ochránčyně práv. K příkladům patří příběh o opatřeních přijatých Evropskou agenturou pro léčivé přípravky v reakci na šetření veřejné ochránčyně práv, díky kterým se vědecké poradenství stane transparentnějším a nezávislejším, a zpráva obsahující poděkováním stovkám osob, které oslovily veřejnou ochránčyni práv, aby jí vyjádřily podporu a vybídly ji k zahájení určitého šetření.

Rovněž se zvýšila aktivita úřadu veřejného ochránce práv na Twitteru, Linkedlnu a Instagramu. Úřad používá tyto kanály sociálních médií k poskytování jasných a aktivizačních informací o tom, čím se úřad zabývá, komu pomáhá a jakých dosáhl úspěchů. Kanály sociálních médií také upozornily na úlohu úřadu veřejného ochránce práv při sledování uplatňování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a připojily se k ostatním orgánům EU během oslav významných dnů, např. 10. výročí Listiny základních práv EU.

V roce 2019 byl nejrychleji rostoucím kanálem Instagram. Počet odběratelů vzrostl v průběhu roku o 47 %. Na Linkedlnu se počet sledujících zvýšil o 21 %, zatímco na Twitteru, kde má úřad největší okruh čtenářů, se počet sledujících zvýšil z 22 600 na konci roku 2018 na 26 300 v prosinci 2019, což představuje 16% nárůst.

Hlavní událostí v oblasti komunikace mimo internet je pro veřejnou ochránčyni práv výroční tisková konference, na které představuje výroční zprávu za uplynulý rok a oznamuje významná nová šetření. V roce 2019 se tisková konference zaměřovala na transparentnost rozhodování členských států v Bruselu, včetně rozhodnutí o vypracování zvláštní zprávy o transparentnosti Rady předložené Evropskému parlamentu.

3.2 Vztahy s orgány a institucemi EU

3.2.1 Evropský parlament

Evropský parlament je silným a nezbytným partnerem evropského veřejného ochránce práv. Parlament volí veřejného ochránce práv a veřejný ochránce práv se zodpovídá Petičnímu výboru Parlamentu. V roce 2019 Evropský parlament podpořil veřejnou ochránčyni práv, pokud jde o její zvláštní zprávu o transparentnosti Rady, formou usnesení, které bylo přijato velkou většinou na plenárním zasedání Parlamentu. Nový Evropský parlament se ujal funkce po svém zvolení v květnu 2019. Od té doby veřejná ochránčyně práv uspořádala schůze s předsedou Parlamentu Davidem Sassolim a novými poslanci EP ze všech hlavních politických skupin. Během roku 2019 veřejná ochránčyně práv předstoupila před plenární zasedání Parlamentu a na pozvání měla projev před několika výbory během pravidelných schůzí a specializovaných slyšení. V roce 2019 Parlament znovu zvolil stávající veřejnou ochránčyni práv Emily O'Reillyovou na druhý mandát. Veřejná ochránčyně práv se těší na další plodný vztah s Parlamentem v roce 2020.

David Sassoli

Congratulations to Emily O'Reilly on her reappointment as @EUombudsman . I look forward to working with her to increase transparency in the EU institutions and build citizens' trust.

Gratulujeme Emily O'Reillyové k jejímu opětovnému jmenování evropskou veřejnou ochránkyní práv. Těším se na spolupráci s ní v oblasti zvyšování transparentnosti v orgánech Evropské unie a budování důvěry občanů.

3.2.2 Petiční výbor

Petiční výbor a veřejná ochránkyně práv měly v roce 2019 i nadále úzké pracovní vztahy, aby zajistily, že obavy občanů se budou řešit na vhodných úrovních. Veřejná ochránkyně práv řeší stížnosti na orgány, instituce a jiné subjekty EU, zatímco Petiční výbor se zabývá peticemi týkajícími se různých oblastí činnosti EU v celé Evropě. Veřejná ochránkyně práv uvítala úzkou spolupráci s předchozím Petičním výborem a v nadcházejících letech se těší na spolupráci s novými poslanci.

PETI Committee Press

#EPPlenary approves joint @EP_Petitions @EPInstitutional report on the @EUombudsman strategic inquiry on transparency in the preparatory bodies of the Council – 479/18/81

Plenární zasedání Evropského parlamentu schválilo společnou zprávu Petičního výboru EP a Výboru pro ústavní záležitosti EP o šetření veřejné ochránkyně práv týkajícím se transparentnosti v přípravných orgánech Rady – 479/18/81.

3.2.3 Evropská komise

Jelikož se jedná o největší orgán EU, který má obrovský vliv na životy milionů lidí, je přirozené, že vysoký podíl stížností zasílaných veřejné ochránkyni práv se týká činnosti Komise. Komise představuje výkonnou moc v rámci správní činnosti EU, a proto je ve středu pozornosti. Pracovní vztahy s Komisí přinesly v případě několika významných šetření ovoce a dialog pokračuje na všech úrovních. V roce 2019 nový sbor členů Komise, jemuž předsedá Ursula von der Leyenová, obdržel mandát od Evropského parlamentu. Veřejná ochránkyně práv byla potěšena tím, že portfolio místopředsdkyně Věry Jourové nyní výslovně zahrnuje transparentnost a etiku, což představuje změnu oproti dřívějšímu stavu. Emily O'Reillyová se ve Štrasburku sešla s Michelelem Barnierem, hlavním vyjednavatelem EU v rámci pracovní skupiny pro brexit.

3.2.4 Další orgány, agentury a organizace

Veřejná ochránkyně práv rovněž udržuje vztahy s dalšími orgány, institucemi a agenturami EU s cílem sledovat a podporovat správní kulturu a interinstitucionální spolupráci. V roce 2019 byla veřejná ochránkyně práv v úzkém kontaktu s evropským inspektorem ochrany

údajů (EIOÚ), Evropskou centrální bankou (ECB), Evropskou investiční bankou (EIB), Evropským účetním dvorem (EÚD), Evropským hospodářským a sociálním výborem a několika agenturami.

European Central Bank

As part of #GlobalEthicsDay , we heard from Mihails Kozlovs from @EUAuditors about their special report on the ethical frameworks of EU institutions, and Rosita Hickey from the @EUombudsman , who shared the Ombudsman's views on integrity and good governance for public institutions.

V rámci Světového dne etiky jsme se od Mihailse Kozlova z Evropského účetního dvora dozvěděli o jejich zvláštní zprávě o etických rámcích v orgánech EU a vyslechli jsme Rositu Hickeyovou z úřadu evropského veřejného ochránce práv, která se podělila o názory veřejné ochránčyně práv na integritu a řádnou správu věcí veřejných, pokud jde o veřejné instituce.

3.2.5 Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením

Jakožto členka rámce EU veřejná ochránčyně práv chrání a podporuje Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením (UNCRPD) a sleduje její uplatňování ze strany veřejné správy EU. V roce 2019 veřejná ochránčyně práv předsedala rámci EU.

Spolu s Evropským fórem zdravotně postižených, Evropským parlamentem a Agenturou EU pro základní práva rozpracovávala veřejná ochránčyně práv nápady, které předloží Evropské komisi za účelem přijetí ambicióznější a komplexnější evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením po roce 2020. Proto se úřad veřejného ochránce práv účastnil slyšení pod záštitou Evropského hospodářského a sociálního výboru a konference k evropskému dni osob se zdravotním postižením, které vyzývaly ke zlepšení v rámci správy EU.

EESC President

Very happy to exchange views with @EUombudsman Emily O'Reilly about our @EU_EESC rules of procedure and code of conduct and new @EESC_SOC report on the real right of persons with disabilities to vote in #EUElections2019 #thistimeimvoting

Předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru Luca Jahier: S velkým potěšením jsem si vyměnil názory s evropskou veřejnou ochránčyní práv Emily O'Reillyovou o našem jednacím řádu, kodexu chování a nové zprávě vypracované sekcí Zaměstnanost, sociální věci, občanství v rámci EHSV, která se týká práva osob se zdravotním postižením volit ve volbách do Evropského parlamentu v květnu 2019.

Veřejná ochránčyně práv provedla návaznou kontrolu návrhů na zlepšení, které předložila v rámci svého strategického šetření přístupnosti webových stránek Komise a on-line nástrojů

pro osoby se zdravotním postižením. Po přezkumu úsilí Komise o dodržování návrhů veřejné ochránčyně práv veřejná ochránčyně práv uvítala iniciativu Komise na zpřístupnění více informací ve „snadno srozumitelném“ formátu. Komise zpřístupnila snadno srozumitelnou verzi oficiální webové stránky Evropské unie, která je branou do EU a je hodnotným zdrojem informací. Uvítala rovněž další závazky Komise plnit vyšší mezinárodní standardy, záměr Komise přijmout akční plán pro přístupnost webu a lepší odbornou přípravu zaměstnanců.

V oblasti digitální správy prováděla veřejná ochránčyně práv šetření týkající se přístupnosti on-line nástrojů používaných Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF). V návaznosti na stížnost osoby se zrakovým postižením, která nebyla schopna oznámit případ podvodu úřadu OLAF, protože jeho webová stránka vyžadovala metodu ověření, která nebyla kompatibilní s odečítačem obrazovky, požádala veřejná ochránčyně práv úřad OLAF, aby zvýšil přístupnosti svých on-line nástrojů. Úřad OLAF poté, co okamžitě provedl zlepšení některých svých nástrojů, se zavázal, že v nadcházejících měsících přepracuje zbývající nástroje na své webové stránce. Tento příklad dokládá, jak široký dopad může mít jediná stížnost a jak může vést ke zlepšení celkové politiky daného orgánu.

European Ombudsman

#WebAccessibility : @Euombudsman is satisfied the @EU_Commission is taking steps to improve and makes six suggestions: <https://europa.eu/!rg33uW>

Přístupnost webu: evropská veřejná ochránčyně práv je spokojena, že Evropská komise podniká kroky ke zlepšení, a předkládá šest návrhů.

Veřejná ochránčyně práv vyřizovala stížnost týkající se reakce Komise na údajné porušování lidských práv v domovech pro osoby se zdravotním postižením v Maďarsku, které byly spolufinancovány EU. Vyjádřila obavy, že výklad klíčového ustanovení úmluvy UNCRPD o nezávislém způsobu života, ke kterému se přiklonila Komise, je v rozporu s výkladem příslušného výboru OSN. Veřejná ochránčyně práv sice přijímá, že Komise neměla právní základ pro vymáhání finančních prostředků EU s ohledem na danou instituci v tomto konkrétním případě, navrhla však, aby se Komise zabývala otázkou právního základu a zajistila tak, že finanční prostředky EU budou v budoucnu vynakládány v souladu s úmluvou. Veřejná ochránčyně práv se poté, co předložila řadu návrhů na zlepšení, touto záležitostí zabývá v rámci samostatné stížnosti na to, jak členské státy vynakládají finanční prostředky EU.

Komise informovala veřejnou ochránčyni práv o krocích, které podnikla, aby zajistila, že rodiče dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami, které nemohou být vzdělávány v rámci evropských škol, nebudou muset přispívat na vzdělávací náklady svých dětí. Komise uvedla, že bude tyto poplatky hradit v plné výši a chopí se iniciativy, pokud jde o změnu příslušných pokynů týkajících se toho, jak se s tímto problémem vypořádávají jiné orgány EU.

3.3 Evropská síť veřejných ochránců práv

Evropská veřejná ochránčyně práv na konferenci Evropské sítě veřejných ochránců práv konané v Evropském parlamentu v Bruselu.

Ústředním bodem roku z hlediska Evropské sítě veřejných ochránců práv – kterou tvoří 96 úřadů v 36 evropských zemích a Petiční výbor Evropského parlamentu – byla každoroční konference konaná v dubnu. Konference byla uspořádána v prostorách Evropského parlamentu v Bruselu a sešli se na ní členové sítě se zástupci orgánů EU a organizací se sídlem v Bruselu.

Veřejný blok konference se zaměřoval na to, jak posílit účast občanů na demokratickém procesu. Tento blok konaný krátce před volbami do Evropského parlamentu přezkoumával nové iniciativy v oblasti mobilizace veřejnosti a účasti na občanském životě a to, jak se stávající struktury a instituce musejí těmto iniciativám přizpůsobit, včetně úlohy, kterou plní veřejní ochránci práv. Konference se rovněž zabírala aktuálními otázkami relevantními pro činnost veřejných ochránců práv, jako je měnící se demografická situace nebo nová pravidla EU týkající se ochrany údajů a „jemné síly“ (soft powers), které mají k dispozici instituce veřejných ochránců práv.

K důvodům pro pořádání konferencí sítě v Bruselu patří i možnost využít odborných znalostí orgánů EU, které se zde nacházejí. Proto byla součástí konference v roce 2019 řada společných bloků se sítí SOLVIT, kterou koordinuje Evropská komise a která poskytuje podporu jednotlivcům a organizacím, jež čelí v EU přeshraničním problémům.

Evropská síť veřejných ochránců práv se i nadále zaměřovala na souběžná šetření a iniciativy zainteresovaných úřadů veřejných ochránců práv. V červenci 2019 veřejná ochránkyně práv uzavřela strategické šetření, které zkoumalo mechanismy pro podávání a vyřizování stížností v členských státech EU, pokud jde o záležitosti, které se týkaly strukturálních a investičních fondů EU. Na této iniciativě spolupracovalo s evropskou veřejnou ochránkyní práv sedm vnitrostátních veřejných ochránců práv. Ve svém dopise o uzavření šetření paní O'Reillyová vybídla Komisi, aby posílila své monitorování mechanismů pro podávání a vyřizování stížností a aby věnovala pozornost tomu, jak přímo vyřizuje stížnosti, a rovněž aby plně využila své pravomoci k řešení problémů s mechanismy pro podávání a vyřizování stížností v členských státech.

Postup pro řešení dotazů, v jehož rámci evropská veřejná ochránkyně práv pomáhá členům Evropské sítě veřejných ochránců práv při jednání s jinými orgány EU s cílem získat konkrétní odpovědi na otázky týkající se práva EU, byl i nadále cenným zdrojem. Jeden takový dotaz dorazil od dánského parlamentního veřejného ochránce práv a týkal se toho, jak by se pravidla EU o přístupu k informacím o životním prostředí měla použít v členských státech EU. Další dotaz od belgických spolkových veřejných ochránců práv se týkal vstupních víz pro rodinné příslušníky občanů EU ze zemí mimo EU a toho, jak se v takovýchto případech použije směrnice o právech občanů.

European Ombudsman

'What happens in Brussels, should not stay in Brussels. We need to use as many channels as possible to reach and communicate with citizens' says @maitepagaza #ENO2019

„Co se stane v Bruselu, by nemělo zůstat v Bruselu. Musíme používat co nejvíce kanálů k

oslovování občanů a komunikaci s nimi," říká poslankyně EP Maite Pagazaurtundúová na konferenci Evropské sítě veřejných ochránců práv v roce 2019.

Diskuse během jednání společné pracovní skupiny Evropské sítě veřejných ochránců práv a sítě SOLVIT. Stěžovatelé, kteří v roce 2019 obdrželi od veřejné ochránkyně práv radu, aby se obrátili na jiné orgány nebo instituce, a postoupené stížnosti

V prosinci proběhla v portugalském Lisabonu regionální schůze Evropské sítě veřejných ochránců práv. Na schůzi se sešli zástupci úřadů veřejného ochránce práv z Bulharska, Kypru, Malty, Portugalska a Španělska i úřad evropského veřejného ochránce práv. Na schůzi se projednávalo šetření týkající se strukturálních fondů a zkoumala se možná budoucí témata pro souběžná šetření.

Paní O'Reillyová pokračovala ve svých pravidelných návštěvách úřadů svých vnitrostátních protějšků a navštívila Helsinky, kde se setkala s finským parlamentním veřejným ochráncem práv a kancléřem pro spravedlnost. Hlavním tématem návštěvy, která proběhla v červnu, byla transparentnost, včetně tvorby právních předpisů v Radě EU a transparentnosti lobbingu.

V publikaci *Network in Focus 2019* (Zaostřeno na síť 2019) se shrnují hlavní body konference Evropské sítě veřejných ochránců práv v roce 2019.

EP Suomessa

Vielä ehdit mukaan! Onko avoimuudella rajat? Aiheesta @Eurooppasali ssa 6.6. klo 10-11.30 Mukana @EUombudsman Emily O'Reilly, @oikeuskansleri, @oikeusasiat , @HeidiHautala & Transparency Intl Suomen pj. Korhonen. Juonto @ooseuri . Infoa ja ilmoittaudu: <http://eptwitter.eu/qhGb>

Informační kancelář Evropského parlamentu ve Finsku uspořádala diskusi o mezích transparentnosti v Evropském domě dne 6. června od 10:00 do 11:30 s evropskou veřejnou ochránkyní práv Emily O'Reillyovou, finským kancléřem pro spravedlnost, parlamentním veřejným ochráncem práv, poslankyní EP paní Heidi Hautalovou a předsedou Transparency International Finland Jaakko Korhonenem. Moderování se ujal novinář Olli Seuri.

3.4 Cena za řádnou správu

Slavnostní předávání ceny za řádnou správu proběhlo v Solvayově knihovně v Bruselu. V červnu veřejná ochránkyně práv pořádala slavnostní druhý ročník udílení ceny za řádnou správu. Na cenu bylo nominováno 54 projektů, a to jak hlavními orgány EU, tak i řadou agentur a jiných subjektů. Hlavní cena za řádnou správu byla udělena týmům Evropské komise, které vypracovaly iniciativu EU na omezení znečištění plasty a zvýšily povědomí o tomto problému.

Na slavnostním předávání, které proběhlo v Bruselu, veřejná ochránkyně práv rovněž udělila ceny projektům v šesti tematických kategoriích, včetně komunikace a otevřené správy. K vítězům v jednotlivých kategoriích patřil inovativní projekt prováděný Europolem, který využíval crowdsourcing k tomu, aby pomáhal nacházet pohavně vykořisťované děti, a projekt prováděný Evropským úřadem pro bezpečnost potravin za účelem zvyšování povědomí o hrozbách, kterým čelí včelstva. Zaměstnanci Evropského parlamentu získali zvláštní ocenění

za svou kampaň navazující na hnutí #MeToo a týkající se nulové tolerance sexuálního obtěžování na pracovišti.

Veřejná ochránkyně práv zavedla udílení ceny za řádnou správu v roce 2017, aby projevila uznání mimořádnému výkonu veřejné služby v EU a aby vybídla ke sdílení dobrých nápadů a postupů. Kromě vítězů uvedených výše patřily mezi 54 nominovaných projekty týkající se zjednodušování podávání žádostí o financování z EU, představování poměrně nových pojmů – jako je digitální etika – inovativním způsobem, zavádění interních zelených politik a iniciativního informování občanů o jejich právech vyplývajících z občanství EU.

Nominace zhodnotil nezávislý poradní výbor a vítěze z užšího seznamu nominovaných vybírala veřejná ochránkyně práv Emily O'Reillyová.
Emily O'Reillyová na udílení cen.

European Ombudsman

And we have the overall WINNERS @EU_ENV & @EU_Growth for their comprehensive strategy for reducing plastics pollution and the awareness -raising campaign for the use of single-use plastics #EOaward

Cena za řádnou správu: A máme konečné vítěze: GŘ pro životní prostředí Evropské komise (ENV) a GŘ pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky Evropské komise (GROW) za jejich komplexní strategii pro omezení znečištění plasty a kampaň na zvýšení povědomí o používání plastů na jedno použití.

Vytenis Andriukaitis

So proud of my colleagues in @Food_EU @EU_Health @ECDC_EU @EFSA_EU and in all the other services of the @EU_Commission nominated for #EOaward ! So happy to share this moment with you.

Kudos to all My speech <https://europa.eu/!hc69uh>

Jsem velmi pyšný na své kolegy z GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin Evropské komise (SANTE), Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí, Evropského úřadu pro bezpečnost potravin a ve všech ostatních útvarech nominovaných na cenu za řádnou správu! Jsem nadšený, že s vámi tento okamžik mohu sdílet.

4. Případy a stížnosti: jak sloužíme veřejnosti

Posláním evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby správa EU sloužila veřejnému zájmu, a pomáhat osobám, které mají problémy s orgány EU.

Převážná většina činnosti úřadu veřejného ochránce práv je založena na stížnostech, které obdrží. I v případě, že veřejná ochránkyně práv nezahájí šetření, snaží se úřad pomoci všem těm, kteří žádají o pomoc.

Veřejná ochránkyně práv provádí také širší strategická šetření a iniciativy, domnívá-li se, že jsou pro to důvody. Veřejná ochránkyně práv tyto případy otevírá z vlastního podnětu – ať už

v případě, že odhalila systémový problém, který je ve veřejném zájmu, nebo pokud obdržela jednu či více stížností týkajících se problému, který má význam pro celý systém.

Webová stránka veřejného ochránce práv, která byla spuštěna v roce 2018, má uživatelsky vstřícné rozhraní pro případné stěžovatele, ale lidé mohou a stále oslovují náš úřad pomocí off-line komunikačních kanálů. V nadcházejícím roce se plánují další zlepšení, včetně on-line systému stížností.

Rozmanitý tým pracovníků, kteří případy v úřadu vyřizují, odráží závazek veřejné ochránkyně práv komunikovat s osobami, které se na ni obracejí s žádostí o pomoc, ve všech 24 úředních jazycích EU. Webová stránka byla rovněž navržena tak, aby splnila vysoké standardy v oblasti přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením.

Veřejná ochránkyně práv dále zlepšila zrychlený postup pro vyřizování stížností týkajících se veřejného přístupu k dokumentům v držení orgánů EU. Díky zrychlenému postupu se nyní tyto stížnosti vyřizují třikrát rychleji, což je důležité vzhledem k tomu, že často velice záleží na včasném vyřízení.

4.1 Druh a zdroj stížností

4.1.1 Přehled stížností a strategických šetření

Veřejná ochránkyně práv může zahájit šetření stížností, které spadají do její oblasti působnosti a splňují nezbytná „kritéria přístupnosti“, například to, že před podáním stížnosti proběhl pokus o vyřešení záležitosti přímo s dotčeným orgánem. Úřad veřejného ochránce práv se ale vynasnaží pomáhat všem osobám, které předkládají stížnosti. Kromě tohoto pružného přístupu k vyřizování stížností došlo k průběžnému zkracování času potřebného k uzavření šetření.

Témata činnosti úřadu vyplývají z mandátu veřejného ochránce práv a z obdržených stížností, protože stížnosti tvoří většinu případů. Stejně jako v předchozích letech zůstává transparentnost hlavním tématem stížností a to se odráží též ve strategické činnosti úřadu. Rady, stížnosti a šetření v roce 2019

I když převážná část činnosti úřadu vychází z případů na základě obdržených stížností, provádí veřejná ochránkyně práv rovněž širší strategická šetření a šetření z vlastního podnětu, pokud se domnívá, že pro tyto kroky existují důvody. Tyto případy jsou otevřeny z vlastního podnětu veřejné ochránkyně práv, ať už v případě, že odhalila systémový problém, který je třeba prozkoumat ve veřejném zájmu, nebo pokud obdržela jednu či více stížností týkajících se problému, který má význam pro celý systém.

Témata strategické činnosti v roce 2019 Země původu zaznamenaných stížností a šetření, která zahájila evropská veřejná ochránkyně práv v roce 2019

4.1.2 Stížnosti, které nespádají do působnosti evropského veřejného ochránce práv

Evropská veřejná ochránkyně v roce 2019 zpracovala 1 300 stížností týkajících se otázek, které nespádaly do její působnosti, většinou proto, že se netýkaly činnosti orgánu ani instituce Evropské unie. Největší počet těchto stížností pocházel ze Španělska, Polska a Německa.

Tyto stížnosti se převážně týkaly problémů, se kterými se stěžovatelé setkali na úrovni vnitrostátních, regionálních nebo místních orgánů veřejné moci, vnitrostátních nebo mezinárodních soudů (např. Evropského soudu pro lidská práva) a soukromých subjektů (včetně leteckých společností, bank či on-line podniků a platforem). Někdy se občané obraceli na veřejnou ochránkyni práv na základě mylného předpokladu, že je tato instituce odvolacím orgánem, do jehož pravomoci spadá činnost vnitrostátních či regionálních úřadů veřejného ochránce práv.

Tyto stížnosti se týkaly především otázek souvisejících se sociálním zabezpečením, zdravotní péčí, zdaněním a ochranou spotřebitele. V roce 2019 veřejná ochránkyně práv rovněž obdržela velký počet stížností od občanů EU žijících v jiném členském státě EU, než je jejich vlastní. Tito lidé si stěžovali na potíže, se kterými se setkali, když se snažili zaregistrovat a/nebo volit ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2019.

Veřejná ochránkyně práv rovněž obdržela stížnosti, které, ačkoli se obracely proti orgánu nebo instituci EU, nespádaly do působnosti jejího úřadu. Tato kategorie stížností se týkala politické či legislativní činnosti těchto orgánů nebo soudních činností Soudního dvora Evropské unie.

Veřejná ochránkyně práv odpověděla všem osobám, které se na ni obrátily s žádostí o pomoc, v jazyce, kterým byla napsána stížnost. Vysvětlila, v jakých oblastech má působnost, a pokud to bylo možné, poradila, které jiné orgány by mohly pomoci. Se souhlasem stěžovatele rovněž veřejná ochránkyně práv postoupila stížnosti členům Evropské sítě veřejných ochránců práv.

Stěžovatelům, kteří byli nespokojeni s konkrétními právními předpisy EU, obvykle poradila, aby se obrátili na Petiční výbor Evropského parlamentu. Ti, kteří vznesli otázky týkající se provádění práva EU, byli odkazováni na vnitrostátní či regionální veřejné ochránce práv nebo síť EU, jako je SOLVIT a „Vaše Evropa – Poradenství“. V některých případech byli stěžovatelé informováni o tom, že mají možnost podat stížnost týkající se porušení předpisů Komise. Počet stížností v letech 2015–2019

4.2 Na koho?

Šetření, která evropská veřejná ochránkyně práv v roce 2019 vedla, se týkala těchto orgánů a institucí

Pozn.: Šetření z vlastního podnětu OI/1/2019/MIG bylo vedeno proti dvěma orgánům. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

4.3 Z jakého důvodu?

Předmět šetření, která evropská veřejná ochránkyně práv v roce 2019 uzavřela
Pozn.: V některých případech veřejná ochránkyně práv uzavřela šetření se dvěma či více předměty. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

4.4 Dosažené výsledky

Opatření, která evropská veřejná ochránkyně práv v roce 2019 přijala na základě nových vyřizovaných stížností Vývoj počtu šetření evropského veřejného ochránce práv Výsledky šetření, která evropská veřejná ochránkyně práv v roce 2019 uzavřela

Pozn.: V některých případech veřejná ochránkyně práv uzavřela šetření na základě dvou nebo více důvodů. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.
Délka šetření případů, které evropská veřejná ochránkyně práv v roce 2019 uzavřela (v průměru méně než 7 měsíců)

4.5 Plnění návrhů veřejné ochránkyně práv

V rámci šetření může veřejná ochránkyně práv předkládat orgánům a institucím EU návrhy, jak vyřešit nějaký problém nebo zlepšit jejich správní postupy. Tyto návrhy mají podobu řešení, doporučení a návrhů.

Veřejná ochránkyně práv každoročně provádí komplexní analýzu toho, jak orgány a instituce reagují na její návrhy předložené v rámci šetření, která byla uzavřena v předchozím roce. Tato analýza, která zahrnuje míru plnění a další konkrétní příklady dokládající účinek a význam činnosti veřejné ochránkyně práv, je zveřejněna ve výroční zprávě *Putting it right?* („Provádění nápravy?“).

V roce 2018 vyhověly orgány/instituce EU návrhům veřejné ochránkyně práv v 77 % případů, což je mírný pokles oproti 81 % v roce 2017. Orgány/instituce reagovaly kladně na 90 ze 117 návrhů na zlepšení předložených veřejnou ochránkyní práv. V 69 případech byly předloženy návrhy a v 52 případech došlo k tomu, že orgány/instituce podnikly kroky ke zlepšení své práce. 11 orgánů/institucí dosáhlo 100 % míry plnění, zatímco Evropská komise, které se týkala většina případů, měla míru plnění 70,9 %.

Zpráva za rok 2019 bude k dispozici na konci roku 2020.

5. Volba evropského veřejného ochránce práv

V prosinci 2019 byla Emily O'Reillyová opětovně zvolena Evropským parlamentem, aby vykonávala úřad i v dalším období.

Evropský veřejný ochránce práv je volen přímo Evropským parlamentem na začátku každého volebního období Parlamentu. Podobně jako poslanci Evropského parlamentu zastává veřejný ochránce práv úřad po dobu pěti let.

Postup volby veřejného ochránce práv na nadcházející období oficiálně započal dne 30. srpna, kdy byla v Úředním věstníku EU zveřejněna výzva k předložení nominací. Nezbytných 40 podpisů na podporu ze strany poslanců EP si do uzávěrky dne 30. září dokázalo zajistit pět uchazečů. Ke stávající veřejné ochránkyni práv Emily O'Reillyové, která usilovala o

znovuzvolení, se připojili Giuseppe Fortunato (Itálie), Julia Laffranqueová (Estonsko), Nils Muižneks (Lotyšsko) a Cecilia Wikströmová (Švédsko).

V rámci procesu ověřování kvalifikací uchazečů uspořádal Petiční výbor Parlamentu dne 3. prosince slyšení s každým z uchazečů. Na těchto slyšeních měli uchazeči příležitost představit priority, na kterých by pracovali v případě, že by byli zvoleni, a museli odpovědět na otázky poslanců EP.

Samotná volba proběhla ve dnech 17. a 18. prosince, kdy plenární zasedání Parlamentu hlasovalo o pěti uchazečích. Protože žádný uchazeč nezískal v prvních dvou kolech nezbytnou většinu hlasů, postoupili dva uchazeči s nejvyšším počtem hlasů do třetího a závěrečného kola. Emily O'Reillyová získala 320 z 600 odevzdaných hlasů a byla znovuzvolena veřejnou ochránkyní práv .

V prohlášení po svém znovuzvolení Emily O'Reillyová poděkovala poslancům EP za podporu napříč politickými skupinami a zavázala se, že bude i nadále „zajišťovat, aby EU zachovávala co nejvyšší normy v oblasti správy, transparentnosti a etiky“.

European Ombudsman

Emily O'Reilly has been re-elected by @Europarl_EN with 320 votes in favour out of 600 votes cast. Her second mandate will last for five years.

Press release <https://europa.eu/!jV79KM>

Emily O'Reillyová byla znovuzvolena Evropským parlamentem většinou 320 z 600 odevzdaných hlasů. Její druhý mandát potrvá pět let.

Emily O'Reillyová: „Během příštích pěti let budu pomáhat zajišťovat, aby EU zachovávala co nejvyšší normy v oblasti správy, transparentnosti a etiky. Evropané to očekávají a zaslouží si to.“

6. Zdroje

6.1 Rozpočet

Rozpočet úřadu veřejného ochránce práv je samostatným oddílem rozpočtu EU. Dělí se na tři hlavy. Hlava 1 zahrnuje platy, příspěvky a další výdaje spojené se zaměstnanci. Hlava 2 obsahuje výdaje na budovy, nábytek a zařízení a různé provozní výdaje. Hlava 3 zahrnuje výdaje související s obecnými činnostmi úřadu. V roce 2019 činila výše rozpočtových prostředků 11 496 261 EUR.

S cílem zajistit účinné řízení prostředků provádí interní auditor úřadu veřejného ochránce práv pravidelné kontroly systémů vnitřní kontroly a finančních operací úřadu. Audit veřejného ochránce práv provádí stejně jako v případě jiných orgánů a institucí EU také Evropský účetní dvůr.

6.2 Využití zdrojů

Úřad veřejného ochránce práv každoročně přijímá roční plán řízení, který vymezuje konkrétní kroky, jež má úřad v plánu podniknout v zájmu uskutečnění cílů a priorit pětileté strategie veřejné ochránkyň práva s názvem Směrem k roku 2019. Roční plán řízení pro rok 2019 je pátým plánem založeným na této strategii.

Tato instituce má vysoce kvalifikovaný vícejazyčný personál a ve vedoucích pozicích zachovává rovnovážné zastoupení žen a mužů. Díky tomu může vyřizovat stížnosti na nesprávný úřední postup ve 24 úředních jazycích EU a zvyšovat povědomí o činnosti veřejné ochránkyň práva v celé EU. V roce 2019 bylo v plánu pracovních míst veřejného ochránce práva 66 pracovních míst a nad rámec tohoto počtu bylo zaměstnáno 12 smluvních zaměstnanců a úřad nabízel pracovní zkušenosti devíti novým stážistům.

Podrobné informace o struktuře úřadu veřejného ochránce práva a o úkolech různých oddělení jsou k dispozici na webových stránkách úřadu veřejného ochránce práva. Jak kontaktovat evropskou veřejnou ochránkyň práva

Telefonicky

+33 (0)3 88 17 23 13

E-mailem

eo@ombudsman.europa.eu

On-line

- Website ombudsman.europa.eu
- Twitter twitter.com/EUombudsman
- Instagram [instagram.com/euombudsman](https://www.instagram.com/euombudsman)
- LinkedIn [linkedin.com/company/272026](https://www.linkedin.com/company/272026)
- Medium medium.com/@EUombudsman
- YouTube [youtube.com/user/eotubes](https://www.youtube.com/user/eotubes)

Naše úřady

Štrasburk Poštovní adresa

Médiateur européen 1 avenue du Président Robert Schuman CS 30403 F-67001 Strasbourg
Cedex

Adresa pro návštěvy

Bâtiment Václav Havel (HAV) Allée Spach F-67070 Strasbourg

Brusel Poštovní adresa

Médiateur européen Rue Wiertz B-1047 Bruxelles

Adresa pro návštěvy
Montoyer-Science (MTS) 30 rue Montoyer B-1000 Bruxelles

© Evropská unie, 2020

Není-li uvedeno jinak, drží autorská práva ke všem fotografiím a obrázkům © Evropská unie, a to s výjimkou obálky (© MarianVejcik / iStock).

Reprodukce pro účely vzdělávací a nekomerční je povolena pod podmínkou uvedení zdroje.
Print ISBN 978-92-9483-151-4 ISSN 1725-9711 doi:10.2869/367569 QK-AA-20-001-CS-C PDF
ISBN 978-92-9483-082-1 ISSN 1830-687X doi:10.2869/83415 QK-AA-20-001-CS-N HTML ISBN
978-92-9483-073-9 ISSN 1830-687X doi:10.2869/243413 QK-AA-20-001-CS-Q